

Nasjonal deleksamen i rettsanvendelse for master i barnevern og master i barnevernsfaglig arbeid

BOKMÅL

Dato: 9. desember 2025

Eksamenstid: 9:00-14:00

Hjelpemiddel: Lovdata Pro

Oppgi bare kandidatnummer, og ikke andre identitetsmarkører, slik som emnekode eller institusjonstilhørighet, i besvarelsen.

Amal er 15 år og bor med faren Ibrahim i Lillevik kommune. Ibrahim og Amal kom til Norge som flyktninger da Amal var 5 år. Moren til Amal døde da Amal var 4 år.

Amal har slitt med motivasjonen til å gå på skolen etter at hun begynte på ungdomsskolen. Problemene eskalerte da hun begynte i 9. klasse. Over en periode på 4 måneder hadde hun udokumentert fravær flere dager i uken. Når hun var på skolen, oppførte hun seg frekt mot både medelever og lærerne. Det hele toppet seg da hun gikk løs på en annen jente i timen. Den andre jenta fikk kloremerker og klagde over en vond arm i etterkant. Etter samtykke fra Ibrahim sendte skolen en bekymringsmelding, og barnevernstjenesten besluttet å starte en undersøkelse. Barnevernstjenesten vurderte at Amal hadde særlig behov for hjelp som følge av atferden, og at alle vilkårene for frivillige hjelpetiltak etter barnevernsloven § 3-1 var oppfylt. Ibrahim og Amal samtykket til hjelpetiltak i form av familiebasert veiledning for å hjelpe å håndtere atferdsproblemene til Amal, og tiltaket ble iverksatt.

Amal fikk etter hvert en god relasjon til kontaktpersonen i barnevernet. I en oppfølgingssamtale fortalte Amal at hun var redd for å fortelle hvorfor ting var så vanskelige fordi hun var usikker på hvordan faren vil reagere. Amal og faren hadde kranglet mye om religion og kultur det siste året. Ifølge Amal mente faren at hun ikke var religiøs nok. Hun levde ikke i henhold til skikkene. Amal sa hun fulgte farens tro, men at hennes praktisering av troen var mer tilpasset den norske kulturen. Hun sa videre at faren hadde truet med å sende henne til hjemlandet for å gå på koranskole dersom hun ikke skjerpet seg. Hun visste om barn i miljøet rundt faren som hadde blitt sendt på koranskole da de var på samme alder som Amal. Noen av jentene hadde fortalt at det var veldig streng disiplin på skolene, og at noen barn ble utsatt for tvangsarbeid og vold. Kontaktpersonen var enig i at det var en viss risiko forbundet med å bli sendt på koranskole, men mente det var viktig at de jobbet med relasjonen i familien som del av oppfølgingen fra barnevernet. Det Amal stod overfor var ikke uvanlig blant familier som har tilhørighet i andre land og kulturer. Amal ble veldig redd da hun forstod at kontaktpersonen ønsket å diskutere det hun hadde fortalt med Ibrahim. Hun trodde dette skulle bli mellom henne og kontaktpersonen. Hun fryktet at innsyn ville utsette henne for fare for at Ibrahim kom til å sende henne på koranskole. Kontaktpersonen forklarte at Ibrahim som en hovedregel har rett til innsyn i sakens dokumenter, og at det bare er en snever adgang til å gjøre unntak etter barnevernsloven. Amal påstod det måtte kunne gjøres unntak fra innsyn i en sak som denne.

Det ble forsøkt med familiebasert veiledning over en lengre periode, men tiltaket hadde ikke en positiv innvirkning på atferdsvanskene til Amal. Barnevernstjenesten forsøkte å gjøre flere endringer i hjelpetiltakene i samråd med Amal og Ibrahim, men det førte ikke til noen positiv endring. Tvert imot eskalerte den negative atferden til Amal. Hun var knapt på skolen våren i 9. klasse. Hun unndro seg omsorgen til faren og søkte mer mot et ungdomsmiljø som var kjent for å begå skadeverk og for rusmisbruk. Amal ble også tatt for å stjele klær i butikker flere ganger. Siden det var snakk om gjentatte ganger, var totalsummen etter hvert blitt ganske høy. Hun hadde også ved et tilfelle stjålet en dyr merkeveske. Til kontaktpersonen fortalte hun at det handlet om at de hadde dårlig råd hjemme, og at faren nektet henne å gå i de klærne som var populære blant andre på hennes alder. Tyveriene hadde vært nødvendig for å få innpass i det nye miljøet. Læreren på skolen fortalte videre at Amal ikke hadde noen positive relasjoner igjen blant de tidligere vennene som følge av atferden.

Barnevernstjenesten mente at vilkårene for et frivillig opphold på barnevernsinstitusjon nå var oppfylt. De hadde prøvd mange ulike tiltak uten at dette hadde en positiv effekt. Amal hadde nå begynt i 10. klasse, og både barnevernstjenesten og Ibrahim var redd for at hun ikke skulle klare

å fullføre ungdomsskolen hvis situasjonen ikke endret seg til det positive. Amal hadde selv sagt til kontaktpersonen at hun trengte å komme seg bort fra faren, og at hun var motivert for å få orden på livet sitt. Hun samtykket til opphold i barnevernsinstitusjon. Barnevernstjenesten hadde i tillegg funnet plass på en institusjon som var faglig og materielt i stand til å dekke Amals behov. Ibrahim mente han var bedre rustet til å håndtere atferdsvanskene til Amal, og han ønsket ikke at Amal skulle på institusjon. Det ville ikke ta seg godt ut blant familie og venner hvis det kom ut at han ikke klarte å håndtere sin egen datter. Ibrahim mente atferden til Amal ikke var alvorlig nok til at det var nødvendig med institusjonsopphold. Barnevernstjenesten påstod at vilkårene var oppfylt.

I en samtale med en venn fortalte Ibrahim at han slet med å forstå alt barnevernstjenesten sa i møter. Selv om han snakket norsk greit nok, ble det vanskelig for han å henge med når det ble brukt mye fagspråk. Vennen, som jobbet i et forvaltningsorgan i en annen kommune, fortalte at Ibrahim hadde rett til å ha med seg en fullmektig i møter med barnevernstjenesten etter forvaltningsloven § 12. Ibrahim sa han ikke hadde fått noe informasjon om dette. Vennen fortalte da at forvaltningsorganer har en veiledningsplikt, og han mente at det å gi informasjon om muligheten for å ha med en fullmektig måtte anses som omfattet av veiledningsplikten. Ibrahim ringte kontaktpersonen og spurte om dette. Kontaktpersonen bekreftet at forvaltningsorganer har en plikt til å vurdere partenes behov for veiledning om blant annet parterers rettigheter, men siden Ibrahim ikke hadde uttrykt noe behov eller ønske om å ha med noen i møter så hadde de heller ikke gitt noe mer informasjon om muligheten for å ha med fullmektig. Ibrahim var enig i at han ikke hadde nevnt noe om det, men det var jo fordi han ikke visste om den muligheten. Hadde han hatt kunnskap om det så hadde han ønsket å ha med en fullmektig. Ibrahim påstod at barnevernstjenesten hadde brutt veiledningsplikten sin.

Drøft og avgjør de rettslige spørsmålene som følger av påstandene som er reist i oppgaven.